

Δέφτερη Ανάγνωση

Ειδήσεις για τη βδομάδα και σχόλιο για τις εξελίξεις

- Αναζητώντας τα κυπριακά ίχνη των σκανδάλων του Τσοχατζόπουλου: η ανακύκλωση των υπουργών άμυνας και τα διαπλεκόμενα συμφέροντα **σ.2**
- Όταν ο Ορφανίδης το παίζει αστυνομικός ηθικής: ανησυχεί για τις τράπεζες φυσικά, αλλά και για τις συνέπειες των λαθών του **σ. 7**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Τα 15 ευρώ που θα πάρουν οι καθαρίστριες και οι πωλήτριες φέτος στο μισθό τους πλήττουν την οικονομία, φωνάζουν οι εργοδότες **σ. 9**
- Σήμερα εσύ, αύριο εγώ **σ. 11**

ΔΙΕΘΝΗ

- Ευρώπη: τρίζουν κυβερνήσεις, γεμίζουν οι δρόμοι και αυξάνονται οι δυναμικές των πόλων **σ. 12**
- Αίγυπτος: Η Ταχρίρ ξαναγεμίζει, αλλά πόσοι θα ήθελαν ένα σαλαφιστή πρόεδρο; **σ. 13**
- Μπαχρέιν: η Φόρμουλα 1 δεν καταλαβαίνει από διαδηλώσεις **σ.14**
- Η Αργεντινή ξαναθυμίζει την εποχή των εθνικοποιήσεων ξένων εταιρειών **σ.15**

ΤΟΠΙΚΑ

Αναζητώντας τα κυπριακά ίχνη των σκανδάλων του Τσοχατζόπουλου: η ανακύκλωση των υπουργών άμυνας και τα διαπλεκόμενα συμφέροντα

[από τον Ηλιάδη, στον Ομήρου, στον Χάσικο ..στην Telepassport και την Siemens]

Έχει αρχίσει διστακτικά η αναφορά στο σκάνδαλο των μισθών στα κυπριακά ΜΜΕ: ο Πολίτης είχε μια γενική αναφορά στα σκάνδαλα της άμυνας -με μια ενδιαφέρουσα παραπομπή στην σύνδεση των εξόδων για εξοπλισμούς με το δημόσιο χρέος- ενώ ο Άστρα την Δευτέρα είχε μια συνέντευξη με τον Τ. Χατζηδημητρίου, επικεφαλής της επιτροπής άμυνας της βουλής την δεκαετία του 1990, ο οποίος αναφέρθηκε σε δύο σκάνδαλα με την αγορά εξοπλισμού, τα οποία κατήγγειλε στον τότε πρόεδρο - χωρίς προφανώς να γίνει τίποτα. Όμως, η αναφορά στους άμεσα εμπλεκόμενους πολιτικούς, όπως λ.χ. οι υπουργοί άμυνας και τα πολιτικά κυκλώματα που τους στήριζαν, παραμένει ακόμα ένα συγκεκαλυμμένο, αν όχι λογοκρινόμενο, θέμα. Όπως καταγράφηκε ήδη, λ.χ. στο κύκλωμα των μισθών, εμπλεκόταν όλο το απορριπτικό-εθνικιστικό μπλοκ: ο Τσοχατζόπουλος έκανε την εποπτεία μαζί με τον Ομήρου στο υπουργείο άμυνας, οι πληρωμές γίνονταν μέσω ενός Σύριου επιχειρηματία, τον οποίο είχε υπό την προστασία του ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ενώ το ξέπλυμα γινόταν με εταιρείες του Βατοπαιδίου, στις οποίες διαπλέκεται η ακροδεξιά με τους Νέους Ορίζοντες.

Ένα από τα ουσιώδη ζητούμενα, είναι ο βαθμός εμπλοκής των πολιτικών ηγεσιών Κύπρου και Ελλάδας -του κύκλου γύρω από τον Κληριδη στην Κύπρο με κύριο άξονα τον Σ. Χάσικο και το κύκλο γύρω από τον Κ. Σημίτη στην Ελλάδα. Ήδη υπόνοιες έχουν εκφραστεί για τον βαθμό που ήξεραν ή δεν ήξεραν τι γινόταν.

Σε αυτό το δεύτερο κείμενο εξέτασης του σκανδάλου, θα εστιάσουμε στην διερεύνηση των σχετικά ιλιγγιωδών εναλλαγών στο κυπριακό υπουργείο άμυνας την επίμαχη περίοδο, αλλά και ενδιαφερουσών διαπλοκών – χρονολογικών -όσον αφορά στην έναρξη του σκανδάλου- αλλά και οικονομικών -όσον αφορά στην εμπλοκή των εναλλασσόμενων υπουργών σε διαπλεκόμενες εταιρείες και ύποπτες, για ξέπλυμα, επενδύσεις.

Την περίοδο 1997 -1999, η Κυπριακή Δημοκρατία άλλαξε πέντε υπουργούς άμυνας – ποτέ δεν είχε και ούτε έχει ξανασυμβεί τέτοια εναλλαγή. Μέχρι το 1997, υπουργός άμυνας ήταν ο Κ. Ηλιάδης από το ΔΗΚΟ, ο οποίος παραιτήθηκε το φθινόπωρο μετά την αποχώρηση του κόμματος του από την κυβέρνηση. Ακολούθησε μια σύντομη υπηρεσιακή θητεία από τον Γ. Χαραλαμπίδη και μετά τις εκλογές του Φεβρουαρίου του 1998 ανέλαβε ο Γ. Ομήρου της ΕΔΕΚ. Ο Ομήρου διένυσε όλη την χρονική περίοδο του 1998, επιμενώντας δημόσια «ότι θα έρθουν οι πύραυλοι» – είναι η περίοδος όπου πέφτουν «πολλά λεφτά» στους λογαριασμούς του Τζοχατζόπουλου. Ακολούθως ανέλαβε για ένα εξάμηνο ο Γ. Χρυσοστομής και τελικά ανέλαβε τον Αύγουστο ο Σ. Χάσικος, στέλεχος του ΔΗΣΥ με αρκετά κοινά με τον Τζοχατζόπουλο – ιδιαίτερα στο σενάριο “from rags to riches”. Η δική του άνοδος, έγινε μέσα από γάμο στην οικογένεια Κουλέρμου. Οι φήμες θέλουν τον κ. Χάσικο να είχε εμπλοκή και στην φούσκα του Χρηματιστηρίου και όπως θα δούμε η διασταύρωση με τον πρώτο εμπλεκόμενο υπουργό, τον κ. Ηλιάδη,, αλλά και με τις εταιρείες ξεπλύματος των μίζων Τσοχατζόπουλου, είναι ενδιαφέρουσες και ενδεχομένως αποκαλυπτικές .

Η πρώτη αναφορά για εμπλοκή του Τσοχατζόπουλου στη διαδικασία αγοράς των S300 έγινε τον Νοέμβριο του 1996. Σύμφωνα με το άρθρο του Φιλελεύθερου, τότε στην Κύπρο βρισκόταν και η ρωσική αντιπροσωπεία για συζήτηση της αγοράς των S300. Ο τότε υπουργός άμυνας λοιπόν, ο κ. Ηλιάδης, είχε άμεση εμπλοκή με την διαπραγμάτευση των πυραύλων, αλλά από ότι φαίνεται η ελληνική επένδυση μαμούθ στους εξοπλισμούς που ξεκινούσε υπό την σκιά των Ιμίων, θα περνούσε άμεσα από την Κύπρο. Ήδη, στο κείμενο του Φιλελευθέρου αναφερόταν ότι το ελληνικό κράτος ενδιαφερόταν, επίσης, για αγορά ρωσικών συστημάτων – κάτι το παράδοξο αφού είναι δεδομένο ότι μια νατοϊκή χώρα θα είχε πρόβλημα ένταξης ρωσικών συστημάτων στα δικά της.

Όταν ένα χρόνο μετά, το φθινόπωρο του 1997, το ΔΗΚΟ εγκατέλειψε την κυβέρνηση Κληρίδη ο Ηλιάδης αποχώρησε – σε αντίθεση με τον Ντίνο Μιχαηλίδη, ο οποίος ως ο βασικός προστάτης του μεσάζοντα για τις πληρωμές, του Σύριου επιχειρηματία, προτίμησε τις μίζες από το κόμμα του. Αυτή η επιλογή είναι ενδιαφέρουσα από μόνη της και δείχνει ότι όντως τα λεφτά πρέπει να ήταν πολλά – δεν εγκαταλείπεται έτσι εύκολα η συμμετοχή στην ηγεσία ενός κόμματος κλειδιού για τη διακυβέρνηση.

Αφού έγιναν οι εναλλαγές στο υπουργείο εξασφάλισε και η ΕΔΕΚ τις μίζες της. Εδώ υπάρχει ένα κοινό μυστικό: Όλοι ξέρουν ότι η ΕΔΕΚ είχε δημιουργήσει ένα καθεστώς μέσα από το οποίο εξασφάλιζε ένα ποσοστό μιστών από όλες τις συναλλαγές με την Λιβύη μέσω της εταιρείας Cypro-Libyan. Οπότε στην προκείμενη περίπτωση η ΕΔΕΚ δεν είχε ανάγκη την τεχνογνωσία του δικτύου του δικηγορικού γραφείου του Τάσσου Παπαδόπουλου για εξαφάνιση κεφαλαίων μέσα από την Λαϊκή τράπεζα και ανάλογα δίκτυα. Όμως, η εμπλοκή της ΕΔΕΚ στη διαχείριση τέτοιων ποσών από μίζες από το πόστο του υπουργού άμυνας έγινε για πρώτη φορά το 1998. Και αξίζει να σημειωθεί ότι η σχέση της ηγεσίας της ΕΔΕΚ τότε με τον Τσοχατζόπουλο ήταν κάτι περισσότερο από θερμή – ο Β. Λυσσαρίδης θεωρούσε αυτήν την σχέση ως εκφραστική της σχέσης του με το ΠΑΣΟΚ. Ο Γ. Ομήρου, κατά συνέπεια, ο οποίος επιλέχθηκε και ως διάδοχος, διαχειριζόταν όχι απλά ένα υπουργείο, αλλά και μια σχέση με μια ολόκληρη πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ με επικεφαλής τον Τσοχατζόπουλο.

Η εμφάνιση του Χάσικου στο υπουργείο άμυνας από το 1999 μέχρι το 2001 όταν φαίνεται να ολοκληρώθηκαν οι πληρωμές των μιστών -μετά τους S300 ακολούθησαν οι TOR- δεν μπορεί να ήταν τυχαία. Τους αμέσως επόμενους μήνες -μετά τον διορισμό του Χάσικου στο υπουργείο άμυνας- ξέσπασε και η κυπριακή φούσκα του χρηματιστηρίου, στην οποία συμμετείχαν ενεργά διάφορα στελέχη του ΔΗΣΥ.

Το 2000, η εταιρεία Sharelinks και η θυγατρική της White knight Holdings Ltd στις οποίες εμπλέκονται τα κεφάλαια της οικογένειας Κουλέρμου, άρχισαν να αγοράζουν μετοχές εκατομμυρίων σε ακίνητα. Τελικά, οι αγορές κατέληξαν στην εταιρεία Ledra -SFS Ledra Properties Ltd- η οποία βρέθηκε με τουλάχιστον «100 τεμάχια ιδιοκτησίας/properties» στην Παλιά Λευκωσία. Υπολογίζεται από παρατηρητές της αγοράς στην περιοχή ότι επενδύθηκαν 30 εκατομμύρια. Ένας διευθύνων σύμβουλος, απέδιδε τα κεφάλαια σε ξένους επενδυτές, αν και οι φήμες, οι οποίες κυκλοφορήσαν παρέπεμπαν στο ότι πίσω που τις επενδύσεις σε ακίνητα βρίσκονταν τα κεφάλαια της οικογένειας Κουλέρμου, της οικογένειας του υπουργού άμυνας.

Γιατί να επενδυθούν, ξαφνικά, τόσα λεφτά στην παλιά Λευκωσία και σε ακίνητα; Είναι τυχαίο ότι τα ακίνητα ήταν και ο τρόπος ξεπλύματος ύποπτων χρημάτων όπως το κωδικοποίησε και η μέχρι τώρα έρευνα για τον Τσοχατζόπουλο; Μπορεί να είναι, μπορεί και όχι, αλλά σαφώς αυτές οι συναλλαγές και μάλιστα την ίδια περίοδο όπου

διαπλέκονται δύο σκάνδαλα, στα οποία υπήρχε η ανάγκη ξεπλύματος χρημάτων -οι μίζες και το χρηματιστήριο- θέτουν, σαφώς, θέμα διερεύνησης.

Διότι ο κ. Χάσικος εμπλέκεται και άμεσα με εταιρείες, όπως την Telepassport, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν για διακίνηση χρημάτων στα σκάνδαλα μισών, τα οποία είναι υπό διερεύνηση στην Ελλάδα – όπως το σκάνδαλο της Siemens στο οποίο εμπλέκεται το όνομα του Τσοχατζοπούλου μέσω του «κολλητού του», Π. Νικολαΐδη. Φαίνεται ότι ο εισαγγελέας Αθανασίου, ο οποίος διερευνά το σκάνδαλο της Siemens κατέληξε ότι τα «μαύρα ταμεία» φαίνεται να διαπλέκονται με την εταιρεία Telepassport «που κατά σύμπτωση ιδρύθηκε το 1998», δηλαδή τον επόμενο χρόνο που άρχισε η διαπλοκή του ΟΤΕ με την Siemens, αλλά και τον επόμενο χρόνο της οριστικοποίησης της συμφωνίας για τους S300. Ο Σ. Χάσικος, ηγετικό στέλεχος του ΔΗΣΥ και υπουργός άμυνας, την περίοδο 1999-2003, βρέθηκε, το 2006, να είναι ένας από τους συμμετέχοντες στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας στην Ελλάδα. Αλλά ήδη από το 2004 υπάρχουν δηλώσεις του¹ όπου εμφανίζεται σαν εκπρόσωπος της εταιρείας στην Κύπρο – και κατηγορεί μάλιστα την ΑΤΗΚ, υποσχόμενος ότι η εταιρεία, την οποία εκπροσωπεί, θα προσφέρει καλύτερες τιμές. Και σύμφωνα με τις δηλώσεις του η Telepassport ξεκίνησε τις επιχειρήσεις της στην Κύπρο από το 2002 – όταν ο κ. Χάσικος ήταν ακόμα υπουργός άμυνας. Και προφανώς χειριζόταν και ζητήματα μισών στα οποία εμπλέκονταν διάφοροι οργανισμοί -όπως η Telepassport- και άτομα.

Η Telepassport απορροφήθηκε το 2006 από μια άλλη εταιρεία, την Lannet, η οποία έκλεισε το 2007. Είναι συμπτωματικό ότι η εταιρεία στην οποία συμμετείχε ο Χάσικος και οι άλλοι εμπλεκόμενοι «ξαφνικά έμεινε από λεφτά» λίγο πριν ξεσπάσει δημόσια το σκάνδαλο της Siemens (και άρα θα γίνονταν έρευνες για τις διακινήσεις χρημάτων μέσω των ταμείων της) – και ενώ είχαν αρχίσει σχετικές έρευνες στο Λιχτεστάιν; Αναφέρεται, χαρακτηριστικά, σε ένα κείμενο στην εφημερίδα Παρών, το 2008: *«Τι μπορεί να συνδέει πρόσωπα φαινομενικά ετερόκλητα, όπως ο Σ. Αποστολόπουλος και ο Σ. Χάσικος, με μια ελληνική εταιρεία τηλεπικοινωνιών, όπου έχουν το πρώτο λόγο ένα πρώην στέλεχος του ΟΤΕ και ένα της Siemens;»*² Ο Σ.

¹ <http://www.xak.com/main/newsshow.asp?id=28759>

² www.paron.gr/v3/new.php?id=28088&colid=37&catid=34&dt=2008-06-01%200:0:0&page=2&mode=1&page=1&mode=1&page=2&mode=1&page=1&mode=1&page=2&mode=1&page=1&mode=1 <http://www.capital.gr/messages/showtopic.asp?id=98680&pg=795>

Αποστολόπουλος ήταν «ιστορικό στέλεχος του ΠΑΣΟΚ». Είναι δυνατόν να είναι τυχαίες όλες αυτές οι; Η διερεύνηση αυτών των «συμπτώσεων» και διασυνδέσεων είναι, το λιγότερο, αναγκαία.

Και αρχές του 2002, φαίνεται να «δένει το γλυκό», με την διασύνδεση του υπουργού άμυνας του 1997, του Ηλιαδη, με τον μετέπειτα υπουργό του 1999, τον Χασικο, σε μια άλλη ενδιαφέρουσα «συνεργασία»: Με ανακοίνωση της, η εταιρεία SFS -Sharelink Financial Services Limited- πληροφορεί το κοινό ότι ο «Κώστας Ηλιάδης, πρώην υπουργός Άμυνας της Δημοκρατίας, έχει διοριστεί ως Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας». Ήδη, πάντως, φαίνεται ότι η σχέση του Ηλιάδη με την Sharelink χρονολογείτο από το προηγούμενο έτος, αφού η εταιρεία στην οποία ήταν πρόεδρος -η Kyknos investments- παρέπεμπε σε σχέση με την Sharelink. Έτσι, ο υπουργός, ο οποίος ξεκίνησε την επίβλεψη -και άρα και την κατανομή των μισμών- για την αγορά των S300, βρέθηκε σε μια επενδυτική, στην οποία βασικοί παίκτες είναι τα κεφάλαια της οικογένειας του υπουργού άμυνας, που έκλεισε την διαδικασία της κατανομής των μισμών, του Χάσικου.

Μια άλλη ενδιαφέρουσα διάσταση, η οποία μπορεί να είναι αποκαλυπτική τελικά, είναι το πώς έγινε η αγορά των TOR. Η προθυμία της Ελλάδας να αγοράσει οπλικά συστήματα για να δωρηθούν στην Κύπρο, ακούγεται παράδοξη. Σε αυτό το πλαίσιο, η διερεύνηση των διαπλεκομένων συμφερόντων των τέως υπουργών -αλλά και άλλων αξιωματούχων οι οποίοι γνώριζαν ή εμπλέκονταν- θα πρέπει να συμπληρωθεί με μια ευρύτερη διερεύνηση των κονδυλίων που ξοδεύτηκαν για την άμυνα. Η προσπάθεια να γίνει ένας σε βάθος έλεγχος του δημόσιου χρέους, τόσο σε Ελλάδα, όσο και Κύπρο, από ανεξάρτητες ομάδες με άξονα ευρωπαϊκές δικλείδες έρευνας, μπορεί να οδηγήσει και σε αυτό το μονοπάτι των χαμένων χρημάτων.

Φ. - Ρ..

Όταν ο Ορφανίδης το παίζει αστυνομικός ηθικής: ανησυχεί για τις τράπεζες φυσικά, αλλά και για τις συνέπειες των λαθών του

Πριν δύο βδομάδες, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο εξέδωσε μια ενδιαφέρουσα ανακοίνωση: καλούσε τα κράτη να προβληματιστούν γύρω από τρόπους βοήθειας των «νοικοκυριών», τα οποία είναι καταχρεωμένα στις τράπεζες. Η ανακοίνωση του ΔΝΤ ήταν μάλλον αποτέλεσμα των αυξανόμενων πιέσεων -και στη Δύση αλλά και αλλού- να κάνουν κάτι τα κράτη και για τους πολίτες, αντί μόνο για τις τράπεζες - το ξελάσπωμα των οποίων από τα δικά τους «τοξικά» και άλλα δάνεια οδήγησε την παγκόσμια οικονομία στην σημερινή κατάσταση με τα υπερχρέη των κρατών. Από την άλλη τα χρέη των «νοικοκυριών» αποτελούν μια εν δυνάμει ωρολογιακή βόμβα, ιδιαίτερα στο κλίμα λιτότητας που επιβάλουν οι τράπεζες, μέσα από το κύκλωμα των οίκων αξιολόγησης και των πολιτικών που ελέγχουν. Αν τα νοικοκυριά δεν έχουν εισοδήματα, προφανώς δεν θα πληρώνουν και προφανώς θα έχουμε ένα νέο κύκλο «χαμένων» και ενδεχομένως, «τοξικών» δανείων. Ήδη, άλλωστε, οι κυπριακές τράπεζες βρίσκονται αντιμέτωπες με ιδιαίτερο πρόβλημα, λόγω ακριβώς του γεγονότος ότι τα δάνεια στην Ελλάδα δεν φαίνεται να μπορούν να αποπληρωθούν. Ο Χ. Σταυράκης είχε, ήδη, προειδοποιήσει για το πρόβλημα, αλλά και είχε περιγράψει τον τρόπο που λειτουργεί η «λογική» του κεφαλαίου για να αναπαράγει τα πρόβλημα: *«...ένιωθα ότι στην Κύπρο υπήρχε τεραστία πιστωτική επέκταση τα τελευταία χρόνια, με τον ρυθμό αύξησης των δανείων του τραπεζιτικού συστήματος να πλησιάζει το 30%. Οι έμπειροι οικονομολόγοι γνωρίζουν πολύ καλά πως όταν βλέπεις σε μια οικονομία μια τόσο ραγδαία ανάπτυξη των δανείων, αυτό αποτελεί ισχυρή ένδειξη πως θα ακολουθήσουν μεγάλα προβλήματα. Τα πολλά δάνεια με εύκολους όρους και φθηνό χρήμα οδηγούν σε μεγάλες απροσεξίες. Όσο οι πιστώσεις και τα δάνεια αυξάνονται τόσο ραγδαία, οι τράπεζες αισθάνονται την πίεση των ανταγωνιστών τους και παραχωρούν όσο το δυνατόν περισσότερα δάνεια για να μην κόψουν πίσω από τα κέρδη.»* [Χ. Σταυράκης, Η Πολιτική στην Οικονομία, η Οικονομία στην Πολιτική, σελ. 100].

Ο Ορφανίδης, αν και επόπτης, δεν αντιλήφθηκε, προφανώς, την επέκταση και ήθελε να δοθεί στις τράπεζες και άλλη φθηνή ρευστότητα – τα τριετή χαμηλότοκα χρεόγραφα του 2009. Και όταν η υπόσχεσή του ότι τα δάνεια θα κατευθύνονταν, τουλάχιστον, σε κυπριακές επιχειρήσεις για να επιχορηγηθεί ανάπτυξη απέτυχε -το φθηνό χρήμα δανείστηκε και επενδύθηκε στην Ελλάδα σε δάνεια και ομόλογα- δεν έδειξε καμία διάθεση παρέμβασης.

Και έτσι, οι Κύπριοι δανειζόμενοι, έπρεπε να πληρώνουν ψηλά επιτόκια, αυξάνοντας και τα χρέη των νοικοκυριών, χωρίς καν τη ρευστότητα που θα μπορούσε να ενθαρρύνει την ανάπτυξη. Προφανώς, ο Ορφανίδης είχε ως προτεραιότητα την κερδοφορία των τραπεζών. Απέτυχε και εκεί.

Όποτε, όταν σήμερα έρχεται το ΔΝΤ και ανοίγει το θέμα των χρεών των νοικοκυριών, ο Ορφανίδης εμφανίζεται και πάλι, ως υπερασπιστής των κερδών των τραπεζών: μιλώντας με ύφος επαρχιακού διευθυντή σε κήρυγμα ηθικολογίας μας είπε ότι «ακύρωση ιδιωτικών δανείων» αποτελεί «αθέτηση μιας δέσμευσης» και πως «όταν γίνονται αυτές οι συμφωνίες πρέπει να υλοποιούνται». Ο κ. Ορφανίδης βέβαια έχει μπροστά του το ελληνικό «κούρεμα», όπου σαφώς έγιναν «αθετήσεις δεσμεύσεων» για να μην καταρρεύσει το σύστημα. Και φυσικά οι επιχορηγήσεις των τραπεζών είτε με χαμηλότοκα δάνεια, είτε με κρατικές παρεμβάσεις συνιστούν μεροληπτική συμπεριφορά της Πολιτείας σε σχέση με τους πολίτες που έχουν χρέη: αν οι τράπεζες και οι τραπεζίτες δεν χρειάζεται να τηρούν τις δεσμεύσεις τους -διότι διαφορετικά θα έπρεπε να αφεθούν να χρεοκοπήσουν με βάση τις «δεσμεύσεις» του συστήματος- τότε, προφανώς, η ηθικολογία απευθύνεται μόνο στην Πολιτεία και στους πολίτες.

Είναι αλήθεια ότι ο κ. Ορφανίδης αδυνατεί ακόμα να κατανοήσει το «κούρεμα». Αλλά, υπάρχει και η πραγματικότητα: η επέκταση των δανείων έγινε επί εποχής του και μια αναδιάρθρωση του χρέους των νοικοκυριών, -θέμα που θα επανέλθει- θα θέσει και πάλι ζητήματα ευθυνών για τα δάνεια, τα επιτόκια και τον εποπτικό ρόλο.

Ο Ορφανίδης φάνηκε να διαρρέει τον τελευταίο καιρό ένα αγιογραφικό αυτοβιογραφικό δεξιά και αριστερά για να αποφύγει, και πάλι, να αναλάβει την ευθύνη για τις συνέπειες της απραξίας και των λαθών του. Ακόμα και σε συζήτηση στην εκπομπή του Καρεκλά, Προεκτάσεις, στο ΡΙΚ την περασμένη εβδομάδα άρχισε να εμφανίζεται η κριτική για τον ρόλο της Κεντρικής Τράπεζας και η αλήθεια ότι η κατάσταση με τις τράπεζες ήταν γνωστή κρίση από το 2011. Και φυσικά υπάρχουν και οι αξιολογήσεις των «οίκων» του οποίους χρησιμοποιούσε παραπλανητικά ο Ορφανίδης: η καταγραφή τους ότι το βασικό πρόβλημα της κυπριακής οικονομίας πήγαζε από την έκθεση των τραπεζών στα ελληνικά ομόλογα, είναι θέμα απλής ανάγνωσης πια.

Για μια ακόμα απόπειρα δημοσιοποίησης του βιογραφικού του Ορφανίδη -και της ξεκάθαρης παραπλάνησης με την μεταφορά των ευθυνών του, στο δημόσιο, ιδιαίτερα στο σημείο 6- αλλά και των αντιδράσεων από αναγνώστες βλ:

<http://www.sigmalive.com/inbusiness/news/financials/480888>

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τα 15 ευρώ που θα πάρουν οι καθαρίστριες και οι πωλήτριες φέτος στο μισθό τους, πλήττουν την οικονομία φωνάζουν οι εργοδότες

Με διάταγμα της Υπουργού Εργασίας αυξάνεται φέτος ο κατώτατος μισθός κατά 1.7% αντί 2.5% όπως ήταν το πλάνο, αλλά και η πρακτική των προηγούμενων ετών. Στην Κύπρο, δεν υπάρχει εθνικός κατώτατος μισθός και το διάταγμα αυτό αφορά μόνο 9 επαγγέλματα: πωλητές/ριες, γραφείς, νοσηλευτικοί βοηθοί, βοηθοί παιδοκόμοι, βοηθοί βρεφοκόμοι και σχολικοί βοηθοί, φροντιστές/ριες, φρουροί ασφαλείας και καθαριστές/ριες, επαγγέλματα στα οποία θα υπάρξει αύξηση από 855 σε 870 στο μισθό πρόσληψης και από 909 σε 924 στο μισθό μετά από έξι μήνες εργασίας.

Θα πρέπει να σημειωθούν και διάφορα άλλα δεδομένα εδώ για να έχουμε εικόνα του πλαισίου. Ότι ουσιαστικά πρόκειται για εργαζομένους που εργάζονται χωρίς συλλογικές συμβάσεις, που δεν παίρνουν ΑΤΑ, πολλές φορές ούτε 13^ο μισθό και που στην πλειοψηφία τους δεν είναι ενταγμένοι σε συνδικάτα, άρα χωρίς πρόσβαση και σε άλλα έστω μικρά παρεμφερή ωφελήματα. Πέραν αυτού, υπάρχει γενικευμένη ανοιχτή παραβίαση του διατάγματος για τον κατώτατο μισθό από μεγάλη μερίδα εργοδοτών, ιδίως τώρα σε συνθήκες κρίσης και αυξημένης ανεργίας, ενώ αυξάνονται συνεχώς και τα κρούσματα των έμμεσων παραβιάσεων του κατώτατου μισθού με την παροχή μέρους του με την μορφή κουπονιών. Οι εργαζόμενοι αυτοί είναι συνήθως Κύπριοι και στην πλειοψηφία τους γυναίκες καθότι οι μη Κύπριοι εργοδοτούνται, συνήθως, σε άλλα επαγγέλματα, με ακόμα πιο χαμηλούς μισθούς.

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία του 2010, κάπου 14% των πλήρως απασχολούμενων υπαλλήλων αμοιβεται κάτω από 800 ευρώ στη συντριπτική πλειοψηφία τους μη Κύπριοι και γυναίκες. Αυτοί που αμείβονται μεταξύ 800-950 ευρώ αποτελούν άλλο

ένα 10%. Σημειώνουμε εδώ ότι δεν μιλάμε για όλους τους φτωχούς – ούτε καν για όλους τους εργαζόμενους φτωχούς, καθώς δεν περιλαμβάνονται οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, οι εισοδηματικά εξαρτώμενοι από άλλους όπως άνεργοι, φοιτητές, απλήρωτοι οικιακοί εργαζόμενοι, αδήλωτοι εργαζόμενοι, ή “μαύρη” αγορά εργασίας κλπ.

Η πάγια θέση των συνδικάτων, που είχε γίνει δεκτή και από την κυβέρνηση Χριστόφια, ο κατώτατος μισθός να κυμαίνεται στο 60% του διάμεσου μισθού δεν υλοποιείται βέβαια με αυτή την ελάχιστη αύξηση. Η ΔΕΟΚ, μάλιστα, απέρριψε την πρόταση επειδή θεωρεί ότι το 1.7% δεν καλύπτει ούτε καν την ΑΤΑ. Η ΔΕΟΚ “αναμένει ότι το διάταγμα για τον κατώτατο μισθό θα πρέπει επιτέλους να γίνει διάταγμα εθνικού κατώτατου μισθού, καλύπτοντας όλα τα επαγγέλματα στα οποία δεν υπάρχουν συλλογικές συμβάσεις και να περιλαμβάνει και άλλα δικαιώματα όπως 13ος μισθός και κάλυψη για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στους εργαζόμενους.”

<http://paratiritirioergasias.blogspot.com/2012/04/15.html>

Το ενδιαφέρον, όμως, εδώ είναι η συστηματικότητα και οι τακτικές μανούβρες της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ που δεν πέτυχαν μεν στο απόλυτο την υλοποίηση του στρατηγικού της στόχου για “πάγωμα ή κατάργηση του κατώτατου μισθού” όπως τέθηκε ήδη από τον Γενάρη του 2012 http://paratiritirioergasias.blogspot.com/2012/01/blog-post_2593.html αλλά πέτυχαν να βάλουν ένα λιθαράκι και στη θεσμική διαδικασία διάβρωσης του βιοτικού επιπέδου των χαμηλόμισθων. Σημειώνουμε ότι κάτι ανάλογο συντελέστηκε και στη βόρεια Κύπρο, όπου ο κατώτατος μισθός έμεινε στο επίπεδο που βρισκόταν το 2011. Διότι το πάγωμα ή οι πολύ μικρές αυξήσεις κάτω από τον τιμάριθμο, με όρους αγοραστικής δύναμης, ουσιαστικά, συνιστούν μείωση του πραγματικού μισθού με δεδομένο τον πληθωρισμό.

ΟΕΒ και ΚΕΒΕ πάντως, με θράσος, εισηγήθηκαν μείωση 15% στον κατώτατο μισθό και μετέπειτα αφαίρεση των εργαζόμενων στο δημόσιο από τον υπολογισμό του διάμεσου μισθού, έτσι ώστε η μείωση στους μισθούς των χαμηλόμισθων να μην επηρεάσει την αναλογία του κατώτατου μισθού με το διάμεσο μισθό - που χρησιμοποιείται γενικότερα στις στατιστικές της διαστρωμάτωσης και του κοινωνιολογικού ορισμού της σχετικής φτώχειας. Επικαλέστηκαν την αυξημένη ανεργία και τις δυσκολίες των επιχειρήσεων λόγω της ύφεσης και υποστήριξαν ότι οι

παρούσες συνθήκες δεν δικαιολογούν αυξήσεις. Η Υπουργός Εργασίας σχολίασε ότι μισό ευρώ τη μέρα δεν μπορεί να αποτελεί υπέρμετρο βάρος στις επιχειρήσεις.

Σήμερα εσύ, αύριο εγώ

Μετά την 24ωρη προειδοποιητική απεργία στα συσκευαστήρια πατατών, αφού μειώθηκαν κατά 22% οι μισθοί, ο Φιλελεύθερος έκανε λόγο για “βασιλικούς μισθούς” των εργατών στα συσκευαστήρια!!! “Από €2.361 μέχρι €3.266 οι μηνιαίοι μισθοί των εργαζομένων” ανέφερε στο πρωτοσέλιδο της Παρασκευής προκαλώντας την άμεση απάντηση των συνδικάτων.

http://paratiritirioergasias.blogspot.com/2012/04/blog-post_20.html

Όταν οι εργοδότες και τα φερέφωνα τους, στοχοποιούσαν τους δημόσιους υπαλλήλους συνολικά, και έριχναν τόνους λάσπη σε ό,ποια ομάδα εργαζομένων τολμούσε να αντιδράσει, κάποιοι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα - ακόμα και από την αριστερά - που δεν έβλεπαν μπροστά, γελούσαν και πλειοδοτούσαν στην υστερία ενάντια στους “βολεμένους” και τους “προνομιούχους”. Κάποιοι άλλοι που κάτι έβλεπαν, απλώς, σιωπούσαν για να περάσει η μπόρα. Μετά ήρθαν τα πετσοκόμματα και στον ιδιωτικό τομέα. Με την ίδια ακριβώς ρητορική. Και την ίδια ποσότητα λάσπης σε όποιους τόλμησαν να αντιδράσουν. Ακούσαμε για ανεύθυνα συνδικάτα, όπου απέργησαν μετά από εργοδοτικές αυθαιρεσίες και μονομερείς κινήσεις, για αδικαιολόγητα ψηλές μισθοδοσίες σε συλλογικές συμβάσεις στα οικοδομικά επαγγέλματα, τώρα για “βασιλικούς” μισθούς των εργατών στα συσκευαστήρια πατατών.

Εδώ, βέβαια, έχουν και τα συνδικάτα ΠΕΟ και ΣΕΚ μερίδιο ευθύνης – τώρα είναι παραπλανητικά τα νούμερα μισθών που γράφει ο αστικός τύπος φωνάζουν, χτες όμως κάποιοι συνδικαλιστές, όταν τα παραπλανητικά νούμερα που έδινε η αστική προπαγάνδα αφορούσαν άλλες ομάδες μισθωτών, τα υιοθετούσαν και κάποιοι άλλοι σφύριζαν αδιάφορα...

ΔΙΕΘΝΗ

Ευρώπη: τρίζουν κυβερνήσεις, γεμίζουν οι δρόμοι και αυξάνονται οι δυναμικές των πόλων

Στην Ολλανδία, η κεντροδεξιά κυβέρνηση μειοψηφίας φαίνεται να οδεύει προς τη παραίτηση μετά από την άρνηση του ακροδεξιού Βίλτερς να στηρίξει τον προϋπολογισμό των περικοπών που εισηγείται η κυβέρνηση.

Ανάλογα, φαίνονται να συμβαίνουν και στην άλλη πλευρά της Ευρώπης, στην Τσεχία. Η κεντροδεξιά κυβέρνηση βρίσκεται, επίσης, σε κρίση αφού είναι αμφίβολο αν έχει, η αν θα έχει στο άμεσο μέλλον, την πλειοψηφία στη βουλή. Η κυβέρνηση είχε εκλεγεί το 2010 σε ένα εκλογικό πλαίσιο που φάνηκε να κατευθύνει την λαϊκή δυσφορία σε δυο νέα κεντροδεξιά κόμμα. Σήμερα, το ένα από αυτά [Public Affairs] το οποίο διαφημιζόταν σαν το “κόμμα ενάντια στην διαφθορά”, έχει διασπαστεί μετά από ένα σκάνδαλο διαφθοράς, ενώ γενικά η κυβέρνηση φαίνεται να βρίσκεται σε κρίση νομιμότητας. Ταυτόχρονα, οι συντεχνίες κατέβηκαν δυναμικά στους δρόμους, απαιτώντας την παραίτηση της κυβέρνησης και την απόσυρση των προτάσεων της για περισσότερες περικοπές. Στη Τσεχία, οι κινητοποιήσεις έχουν, ήδη, μια προϊστορία, όποτε οι νέες κινητοποιήσεις φαίνεται να απλώνονται και να εκφράζουν ένα κλίμα στην χώρα. Ακόμα και στο euronews, η αναφορά ήταν ότι ήταν η μεγαλύτερη κινητοποίηση από το 1989. Τα δυο κόμματα της αριστερής αντιπολίτευσης -σοσιαλδημοκρατικό και κομμουνιστικό- αναμένεται να κερδίσουν την απόλυτη πλειοψηφία αν γίνουν εκλογές.

Οι κινητοποιήσεις στην Πράγα

<http://www.euronews.com/2012/04/22/thousands-join-anti-austerity-protest-in-prague/>

Μαζικές διαδηλώσεις έγιναν και στη Σλοβενία ενάντια στις εισηγήσεις της κυβέρνησης για περικοπές.

Στη Γαλλία, ο Σαρκοζί έχασε και στον πρώτο γύρο τελικά. Αλλά οι παρατηρητές σημείωσαν την άνοδο των «άκρων». Από την πλευρά της αριστεράς, το 11% του Melanchon -του "Αριστερού Μετώπου"- θεωρείται επιτυχία, αν και είναι χαμηλότερο από τα ποσοστά που έδιναν οι δημοσκοπήσεις με βάση την απήχηση που φάνηκε να έχει στην προεκλογική εκστρατεία. Τρεις άλλοι υποψήφιοι της άκρας αριστεράς και

των οικολόγων συγκέντρωσαν 4%. Την έκπληξη, σε σχέση με τις δημοσκοπήσεις, την έκανε, ωστόσο, η Λε Πεν, η οποία κατάφερε να τελειώσει τρίτη με ένα ποσοστό του 18%. Η εκστρατεία της εστιάστηκε περισσότερο στην κριτική της Ευρώπης, αλλά και του χρηματιστικού κεφαλαίου, αντί στην μετανάστευση αποκλειστικά. Και αποτελεί, ίσως, και μια πρώτη εμφάνιση της γαλλικής δυσφορίας για τον υποτελή «εθνικό» ρόλο, στο οποίο φαίνεται να έχει καταλήξει η Γαλλία του Σαρκοζί σε σχέση με τη Γερμανία.

Αίγυπτος: Η Ταχρίρ ξαναγεμίζει, αλλά πόσοι θα ήθελαν ένα σαλαφιστή πρόεδρο;

Στην Αίγυπτο, οι εξελίξεις εξακολουθούν να περιστρέφονται γύρω από ένα χορό ισορροπίας, ανάμεσα στους ισλαμιστές και το στρατιωτικό συμβούλιο. Μετά την σαρωτική νίκη των ισλαμικών κομμάτων, η φιλελεύθερη και αριστερή αντιπολίτευση αποφάσισε να αποστασιοποιηθεί από τους ισλαμιστές – αποχώρησαν από τις ομάδες του κοινοβουλίου για το σύνταγμα, καταγγέλλοντας τους ισλαμιστές ότι δημιούργησαν μια επιτροπή για το νέο σύνταγμα, η οποία θα περιορίσει την κοσμική του διάσταση. Ήδη, οι ισλαμιστές μιλούν για ενσωμάτωση του θρησκευτικού νόμου, της σαρία, στο νέο σύνταγμα.

Ωστόσο οι αριστεροί και οι φιλελεύθεροι - όπως και η «άγρια νεολαία», η οποία συγκρούστηκε στο παρελθόν με την αστυνομία - αποτελούν μειοψηφικές τάσεις στο εκλογικό σώμα, αλλά όπως φαίνεται και στην κοινωνία σε αυτό το στάδιο. Το μόνο τους όπλο είναι ένα είδος μυθολογίας της «επανάστασης» και της Ταχρίρ. Βέβαια, μόνοι τους δεν μπορούν να την γεμίσουν. Οπότε, οι διαμαρτυρίες τους για το μονοπώλιο των ισλαμιστών στο νέο σύνταγμα, πέρασε χωρίς να ασχοληθεί κανένας ιδιαίτερα.

Η επόμενη κίνηση των ισλαμιστών, ωστόσο, άρχισε να φαίνεται επικίνδυνη. Ενώ οι ισλαμιστές της μουσουλμανικής αδελφότητας είχαν υποσχεθεί ότι δεν θα διεκδικούσαν την προεδρία, ξαφνικά πρόβαλαν ένα δικό τους υποψήφιο. Αλλά ο υποψήφιος της Αδελφότητας ήταν το μικρότερο κακό. Το πραγματικό πρόβλημα για τους κοσμικούς ήταν ο υποψήφιος των πιο ακραίων ισλαμιστών, των σαλαφιστών, ο οποίος φάνηκε να έχει μεγάλη λαϊκή απήχηση. Απέναντι σε αυτόν, όπως παρατήρησε και ο economist, ο υποψήφιος της Μουσουλμανικής αδελφότητας φαινόταν ως ..καλή

επιλογή. Το ίδιο και ο Α. Μούσα, ο οποίος είχε υπηρετήσει στην κυβέρνηση επί Μουμπάρακ και ακολούθως έγινε γενικός γραμματέας του αραβικού συνδέσμου.

Σε αυτό το πλαίσιο, το στρατιωτικό συμβούλιο αποφάσισε να παρέμβει. Έτσι, η αρμόδια επιτροπή έγκρισης των υποψήφιων απαγόρευσε στους δύο ισλαμιστές υποψήφιους να λάβουν μέρος στις εκλογές – όπως και στον διάδοχο του Μουμπάρακ, τον Ο. Σουλεϊμάν. Όποτε η διαδήλωση στην Ταχρίρ, την Παρασκευή, είχε κάτι από την ενότητα του Φεβράρη του 2011. Αλλά το χάσμα ανάμεσα στους ισλαμιστές και τους κοσμικούς είναι πια, σαφώς, ευδιάκριτο.

Και προφανώς ως κίνηση κατευνασμού προς τις ετερόκλητες μάζες της Ταχρίρ, η στρατιωτική διοίκηση αποφάσισε τον τερματισμό της παροχής φυσικού αερίου στο Ισραήλ.

<http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17808954>

Μπαχρέιν: η Φόρμουλα 1 δεν καταλαβαίνει από διαδηλώσεις.

Αν βέβαια οι αγώνες αυτοκινήτου «Φόρμουλα 1» γίνονταν στην Συρία, θα είχαν αποχωρήσει «εξοργισμένοι» και οι οδηγοί και οι χρηματοδότες. Στο Μπαχρέιν, όμως, τα πράγματα είναι διαφορετικά. Παρά το ότι υπάρχει μια αυταρχική μοναρχία, παρά το ότι αυτή η μοναρχία κυβερνά στο όνομα μιας μειοψηφίας -των σουνιτών απέναντι στους σιήτες- παρά το οι διαδηλώσεις ξεκίνησαν αμέσως μετά την Αίγυπτο το 2011, η διεθνής ευαισθησία είναι λειψή.

Οι μοναρχίες της αραβικής χερσονήσου έχουν αρκετά κεφάλαια για να εξαγοράζουν την σιωπή των συμμετεχόντων στην Φόρμουλα 1 και όχι μόνο, τα κανάλια τους μπορούν, επίσης, να λογοκρίνουν το ζήτημα του Μπαχρέιν, ενώ οι δυτικοί είναι πιθανόν να βλέπουν και ιρανική συνομιλία ενάντια στην βάση του αμερικανικού στόλου στην περιοχή.

Έτσι ..The show will go on...

Το Σάββατο, καταγράφηκε ο πρώτος νεκρός αυτής της περιόδου, ενώ συνελήφθη και η κόρη ενός ακτιβιστή του κινήματος, ο οποίος κάνει απεργία πείνας.

Δεν είναι Συρία...ιδου η ατυχία των Μπαχρεϊνών..

<http://www.euronews.com/2012/04/22/uneasy-calm-in-manama-on-f1-race-day/>

Η Αργεντινή ξαναθυμίζει την εποχή των εθνικοποιήσεων ξένων εταιρειών

Η απόφαση της κυβέρνησης της Αργεντινής να εθνικοποιήσει μια τοπική εταιρεία πετρελαίου YPF στην οποία το πλειοψηφικό πακέτο το είχε μια ισπανική εταιρεία, η Rapsol. Αυτή η κίνηση ολοκλήρωσε μια εσωτερική διαδικασία στην Αργεντινή και άνοιξε ένα διατλαντικό ζήτημα. Εσωτερικά, η Κριστίνα Φερνάντεζ φαίνεται να κινείται αποφασιστικά προς τα αριστερά. Έτσι, απαντώντας και στο εσωτερικό κλίμα δυσφορίας ενάντια την Ευρώπη των παλιών «ιμπεριαλιστών», λόγω της αναζωπύρωσης της διαμάχης για τα Φώκλαντ, υιοθέτησε ένα αίτημα για εθνικοποίηση των πηγών πλούτου και ενέργειας της χώρας.

Η Ισπανία από την άλλη αντέδρασε οργισμένα και με απειλές. Αλλά το αν θα μπορέσει, και αν θέλει, να οδηγήσει την αντιπαραθεση σε μια σύγκρουση Ευρώπης - Λατινικής Αμερικής είναι αμφίβολο.

Τέτοιες κινήσεις, όπως της Αργεντινής, μάλλον θα επανέρχονται. Και από άλλες περιοχές, εκτός από την λατινική Αμερική.